

УДК 338.465

Голушко Л.В.¹, Зацепіна Н.О.²

¹ студ. гр. МТЕ-149 НУ «Запорізька політехніка»

² канд. пед. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ ЗАХОДІВ З ПІДВИЩЕННЯ БЕЗПЕКИ В ТУРИЗМІ

Туристична галузь є важливою складовою соціальної стратегії будь-якої держави, яка спрямована на формування освітнього та культурного рівня життя населення, а також відновлення життєвих сил людини та раціональне використання її вільного часу. Сьогодні туризм є однією з сфер міжнародної торгівлі послугами, яка після потрясінь останніх років почала знов динамічно розвиватися. На ринок міжнародного туризму зі своїми послугами виходять практично всі країни, але розподіл туристичних потоків відбувається нерівномірно через різний рівень соціально-економічного розвитку країн і, як наслідок, різні можливості забезпечення достатнього рівня безпеки туристів.

Активному розвитку туризму сприяють різні фактори, а саме конкуренція, інформаційні технології, авіаперевезення, якість туроператорських послуг, політичні та соціальні умови в країні, а також засоби підвищення загального рівня безпеки, які відносяться до самостійної діяльності учасників туристичного ринку, тобто без додаткової державної

підтримки. Питанням безпеки туризму присвячено чимало досліджень, які умовно можна розділити на три групи за тими аспектами, які були досліджені та колом охоплених в них питань, а саме сутність безпеки туризму та чинників впливу; механізми, які забезпечують належний рівень безпеки; нормативні й законодавчі акти різних країн та міжнародних організацій.

Якщо розглядати питання організації безпеки на міжнародному рівні, то слід зазначити, що однією з глобальних проблем у світі є тероризм. Найнебезпечнішим для мандрівників може стати перебування в невизначений час у небезпечному для життя та здоров'я місці. Зрештою, жодна країна не застрахована від тероризму та пов'язаних із ним катастрофічних за наслідками ситуацій, які також можуть спричинити значні втрати доходів країни від туризму. Тому, для ефективної роботи та динамічного розвитку туристичної сфери необхідна досконала система безпеки. Ця проблема особливо актуальна в умовах глобалізації, яка комплексно впливає на формування певного рівня міжнародної та національної безпеки. Туризм, як жодна інша галузь, схильний до впливу неринкових чинників: воєн, стихійних лих, епідемій тощо. Глобалізаційні основи формування ризиків негативно впливає на кон'юнктуру ринку туристичних послуг. При цьому глобалізація може мати не лише політико-правовий, а й соціально-економічний та культурно-інформаційний виміри. Одним із таких соціально-економічних факторів, які впливають на розвиток туризму, є підвищення освітніх, культурних та естетичних потреб населення.

Виходячи з цих положень, експерти Всесвітньої туристської організації пропонують певні шляхи розв'язання проблеми, які мають глобальний характер, а саме розробку та впровадження в життя населення норм безпеки подорожей та місць перебування туристів, інформування й просвітницька робота громадськості; створення інституційних рамок для розв'язання проблем, які можуть бути пов'язані із безпекою туристів, зокрема в екстремальних ситуаціях, а також міжнародне співробітництво на різних рівнях взаємодії.

Безпека туристів та висока якість їх обслуговування неможливі без урахування різноманітних суспільних і національних інтересів, а також екологічних особливостей місцевості. Місцеві органи влади та управління повинні визначити перелік правил та норм, які повинні виконуватися адміністративними органами, які працюють у сфері охорони здоров'я, правопорядку, транспорту, охорони навколишнього середовища тощо. Важлива роль тут належить туристичним компаніям, які повинні дотримуватись вимог до правил безпеки при організації подорожей. Над багатьма питаннями безпеки туризму працюють відповідні міжнародні організації, а саме Міжнародна організація праці, Всесвітня організація

охорони здоров'я, ООН, Міжнародна організація цивільної авіації, Міжнародна морська організація та ін.

Сучасна світова спільнота приділяє дедалі більше уваги забезпеченню достатніх фінансових ресурсів для здійснення превентивних заходів щодо запобігання ризикам у туристичній сфері, а також для фінансування компенсації збитків. У розвинутих країнах створені відповідні фонди антитерористичного страхування, фінансові резерви на випадок катастроф, також діють системи запобігання надзвичайним ситуаціям. Українські страхові компанії ще знаходяться на етапі усвідомлення світових та національних тенденцій щодо ризиків у туристичній сфері, які формуються в період зростання політичної та соціальної напруги в окремих регіонах, а також активізації природних катаклізмів та техногенних процесів. У такій ситуації актуальною є ініціатива органів саморегулювання, наприклад, Ліги страхових організацій України, відповідних міністерств та відомств, які можуть розробити нормативно-правові акти і згодом забезпечити контроль за їх виконанням.

Таким чином, основними напрямками щодо організації заходів з підвищення безпеки в туризмі в нашій країні мають бути: по-перше, забезпечення комплексних питань безпеки, а по-друге, забезпечення безпосередньо безпеки кожного окремого туриста. Зараз існує значна кількість нормативно-правових актів у сфері туризму, до яких останніми роками було внесено певні зміни чи такі, що ще потребують подальшого вдосконалення. Але, враховуючи труднощі, які спостерігаються в Україні та в світі, а також їх постійні динамічні зміни, варто зробити висновки щодо розробки механізмів постійного правового регулювання у сфері туризму та його безпеки відповідно до міжнародних стандартів та вимог.